

Lid Gedeputeerde Staten

drs. M. (Meindert) Stolk
drs. J.N. (Jeannette) Baljeu

Contact

070 441 86 94
m.stolk@pzh.nl
070 441 86 88
j.baljeu@pzh.nl

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
<http://www.zuid-holland.nl>

Datum

17-02-2023

Ons kenmerk

PZH-2023-825934281
DOS-2019-0005347

Uw kenmerk

Bijlagen

Aan de agrarische ondernemers van de Alblasserwaard en hun delegatie:

De heren Ad van Rees, Cees de Jong, Sander Stuy,
Jan Aantjes, Gerrit de Jong en de heer Jan Lock, wethouder van
de gemeente Molenlanden

Onderwerp

Reactie aan de agrarische ondernemers in de Alblasserwaard

Geachte heer, mevrouw ,

Op 11 november (Provinciehuis Den Haag) en op 19 december 2022 (De Til Giessenburg) hebben wij prettige en open gesprekken met elkaar gevoerd. De gesprekken richtten zich met name op de toekomst van de landbouw en van de agrarische ondernemers in de Alblasserwaard. Stap voor stap wordt steeds meer duidelijk en komt het Rijk met meer informatie. In deze brief gaan wij puntsgewijs in op de besproken onderwerpen uit het gesprek en de 13 uitgangspunten uit de eerder opgestuurde gespreksnotitie.

Voordat wij ingaan op de gestelde vragen en 13 uitgangspunten willen wij een observatie met u delen en aangeven vanuit welke intentie en grondhouding wij vanuit de provincie deze brief aan u schrijven.

Allereerst een observatie. Formeel is deze brief een reactie op uw 13 punten, het gesprek van 11 november en de bijeenkomst van 19 december. Tegelijkertijd weten wij dat de agrarische ondernemers, gefaciliteerd door de gemeente Molenlanden, al sinds juni als Alblasserwaard en Alblasserwaardse gemeenten bezig zijn met het zoeken van een aanpak die recht doet aan het karakter van de Alblasserwaard, opkomt vanuit de Alblasserwaardse agrarische bedrijven en dat wil vertalen naar de opgaven die vanuit de natuuropgave en het klimaatakkoord en Brussel naar ons toekomen. Al op 6 juli was er een gesprek met een groep boeren, vertegenwoordigers van de Alblasserwaardse gemeenten en de provincie.

Het is zichtbaar dat u kiest voor een eigen Alblasserwaardse koers vanuit de diepe overtuiging dat u het gebied als geen ander kent en als geen ander weet hoe de bedrijven zich verhouden tot de natuurlijke omgeving. We merken ook dat daarin het de agrarische ondernemer niet alleen gaat om het eigen bedrijf, maar ook om het karakter van het gebied en de natuur in het gebied. U hebt in het verleden meerdere keren getoond dat u uw eigen oplossingen hebt als het gaat om de inrichting van het gebied, de combinatie van natuur en bedrijfsvoering. De veenweide-aanpak in het gebied is daarvan een goed voorbeeld. Dat alles maakt in schaal en aanpak dat uw benadering een inspiratie kan zijn voor andere gebieden. Onze expliciete waardering ook dat u in het proces het vertrouwen krijgt van de hele Alblasserwaard en uw tijd en denkkraft geeft voor het proces.

Dit geeft ons vertrouwen in het proces om samen concrete stappen te zetten. De honderden keukentafelgesprekken met agrarische ondernemers bieden daarvoor een goed beeld en veel kennis. Wij zullen ons tot het uiterste inspannen om de voorstellen en overeengekomen maatregelen in de gebieden optimaal te borgen en juridisch te onderbouwen.

De grondhouding van de provincie Zuid-Holland

Dat brengt ons op een tweede punt: de grondhouding van waaruit we deze brief schrijven. We willen samen optrekken om te werken aan een toekomst van de Alblasserwaard waarin ruimte is en blijft voor een vitale volhoudbare landbouw. De landbouw staat er op die manier niet alleen voor. Wij zien de opgaven op het gebied van natuur, water en klimaat als gezamenlijke opgaven voor alle betrokkenen bij het landelijk gebied in de Alblasserwaard en in Zuid-Holland.

De basis van het proces dat we sinds juni vorig jaar in de Alblasserwaard zien ontwikkelen is het kernwoord vertrouwen. Wij hebben er vertrouwen in dat de Alblasserwaard er samen met ons uit gaat komen. Juist daarom geven we Alblasserwaard de ruimte om zélf voorstellen te ontwikkelen voor een passende aanpak en oplossingen voor de uitdagingen waarvoor de Alblasserwaard staat op het gebied van emissie van broeikasgassen, bodemdaling en waterkwaliteit. Wat ons betreft nemen we alle boeren in de Alblasserwaard mee en zoeken we met elkaar voor agrarische ondernemers vooraf en gaande het proces passende oplossingen. Het initiatief van de Alblasserwaard om vanuit de mogelijkheden van het gebied en de onderlinge solidariteit tussen agrarische ondernemers oplossingsrichtingen aan te dragen voor de vergunningenproblematiek, zien we daarbij als een positief voorbeeld.

Daarbij kijken we vanuit de Alblasserwaard naar de opgaven en niet omgekeerd. Dat betekent dat wanneer uw beeld is dat de voorgestelde maatregelen tot het uiterste zijn gegaan, wij eerst als partners overleggen alvorens het voor te leggen aan het Rijk.

We kunnen nog niet alle antwoorden geven

Voor ons is het uitspreken van die grondhouding belangrijk. Ook omdat wij op dit moment nog niet op alle punten een antwoord kunnen geven. De vrijdag gepubliceerde Rijksbrieven rond o.a. de piekbelasters en klimaatopgaven leveren nog niet de gehoopte helderheid op om de agrarische ondernemers een goed beeld te geven van de opgaven en een perspectief voor de toekomst. Die antwoorden zullen pas in het proces komen. Juist daarom willen wij nu aangeven met welke intentie wij het proces willen vormgeven.

De provincie spreekt haar waardering uit voor de vorderingen, die de afgelopen jaren zijn gemaakt in het gebied. We zetten erop in dat de inmiddels geleverde prestaties waardering krijgen en dat per bedrijf moet worden bekeken in hoeverre men al is of wat er nog extra nodig is om binnen gestelde normen te komen. Om te bekijken wat daarvoor nodig is, willen we ook met agrarische ondernemers de staat van de natuur en water in de Alblasserwaard in beeld brengen.

In uw brief noemt u een aantal punten en het leek ons goed om op een aantal punten kort te reageren:

1. De PAS-melders en interimers

- Provincie Zuid-Holland voelt ten eerste de urgentie om de PAS-meldingen zo snel en goed mogelijk te legaliseren. Wij zullen onze invloed bij het Rijk tot het uiterste aanwenden om dit te versnellen. Steeds weer benadrukken wij bij het Rijk dat oplossing van dit vraagstuk een voorwaarde is om van dit gezamenlijke proces met de agrarische ondernemers in de Alblasserwaard tot een succes te maken. Dit zullen wij de komende maanden blijven doen, maar kijken ook wat de provincie daaraan kan bijdragen.
- Op dit moment worden een aantal specifieke cases van PAS-melders en interimers in de Alblasserwaard onderzocht door een werkgroep bestaande uit agrariërs uit het gebied. Op korte termijn zal deze werkgroep een aantal specifieke oplossingsrichtingen aanbieden aan de provincie. Wij zien deze oplossingsrichtingen met veel belangstelling tegemoet. Oplossingen die direct kunnen worden uitgevoerd zullen we vanuit de provincie met prioriteit ondersteunen en zullen we waar mogelijk mee helpen te realiseren, ook met financiële ondersteuning. Oplossingen waarvan we afhankelijk zijn van het Rijk zullen we in onze gesprekken met het Rijk op tafel leggen en tot het uiterste onze invloed aanwenden om een beweging op gang te krijgen.
- Verder is het goed te melden dat Interimiers alsnog een Wnb-vergunning (Wet natuurbescherming) kunnen aanvragen mits er voldoende stikstofruimte beschikbaar komt via intern of extern salderen. Dat daagt uit tot creativiteit in het zoeken en bieden van oplossingen.

2. Vrijspelen stikstofruimte en de toedeling van ervan aan stikstofvragende activiteiten

- Het kaartje van het Rijk van 10 juni is van tafel en de opgave rond stikstof komt daarvoor in de plaats. In de stikstofbrief van het Rijk van vrijdag 9 februari jl. wordt daar ook op ingegaan. Op dit moment vindt nog een nadere analyse plaats.
- In de verdeling van de schaarse stikstofruimte zal een belangrijk deel naar de legalisatie van de PAS-melders moeten gaan. Tegelijkertijd heeft de provincie de taak om ook andere maatschappelijke opgaven te realiseren waar ook stikstofruimte voor nodig is. In de gebiedsopgave van de Alblasserwaard moet daarom een evenwichtige verdeling van de stikstofruimte komen, rekening houdend met de legalisatie van PAS-melders.
- De provincie zal de stikstofproblematiek in de volle breedte beschouwen, waarin alle stikstofuitstotende sectoren, dus niet alleen de landbouwsector, een bijdrage moeten leveren. Daarbij zal de provincie zich tot het uiterste inspannen om te kijken wat de mogelijkheden en ruimte zijn om de vraagstukken effectief aan te pakken.

3. Gebiedsplan Alblasserwaard en overige punten van aandacht

- De Rijksoverheid vraagt de provincie om een gebiedsplan in te dienen op 1 juli 2023.

- Het plan voor het ZH-PLG (Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied) is een eerste stap van een gemeenschappelijk gedragen proces, dat de komende jaren gaat lopen. Het is uiteraard onmogelijk dat op 1 juli 2023 de problemen zijn opgelost. Wel zullen we concreet moeten aangeven hoe we gaan werken aan een oplossing.
- De provincie zal helpen waar het kan met geld en instrumenten om de landbouw verder te ontwikkelen in de richting van een meer natuur- en milieu-inclusieve bedrijfsvoering met voldoende verdienvermogen om agrarische ondernemers toekomstperspectief te bieden.
- De factor tijd is belangrijk en helpt zeker bij het doelbereik, maar dat betekent wel dat bij ons allen de vraag ligt om nu te beginnen. Dat geeft ook ruimte om de doelen tijdig te gaan halen.
- Een borgingsystematiek op bedrijfsniveau wordt ontwikkeld om het doelbereik te meten en vast te leggen en die de voorgestelde maatregelen houdbaar en duurzaam maakt. Hiertoe zal o.a. een stelsel van Kritische Prestatie-Indicatoren (KPI's) worden ontwikkeld; de KPI-systematiek moet ook reeds geleverde prestaties laten zien, zodat die als resultaat kunnen worden ingeboekt. We hopen ook daarbij op uw input te mogen rekenen.
- De provincie heeft een bestaande natuuropgave, die uiterlijk 2027 moet zijn afgerond. Daarnaast
  - heeft het Rijk aangegeven dat er mogelijk een aanvullende opgave Natuurnetwerk Nederland aankomt binnen het NPLG.
  - Is er de opgave dat de biodiversiteit buiten het Natuurnetwerk Nederland verbeterd moet worden, ook op het agrarische ondernemersland. Zo ligt er ook een opgave voor om 10% groenblauwe dooradering te realiseren.

De komende maanden moet scherp worden wat deze aanvullende opgave betekent en wij zullen graag met u overleggen hoe en in hoeverre dat kan worden opgenomen in het gebiedsproces en verkennen hoe we in dat proces publieke gronden van gemeenten, provincie, rijk en waterschappen in kunnen zetten zodat er sprake is van een gezamenlijke inspanning.

- Het Lingegebied en Diefdijk Zuid is een stikstofgevoelig N2000-gebied waar de kritische depositiewaarde overschreden wordt. In het gebiedsproces moeten worden besproken wat dit betekent en wat mogelijke oplossingen zijn.
- Voor 'water' ligt er een opgave in het gebied, zowel rond waterkwaliteit conform de Kaderrichtlijn Water (KRW) als rond de waterkwantiteit (droogte en wateroverlast). Onder andere via de aanpak veenweiden is de Alblasserwaard op dit punt al gestart en kiezen we dat als vertrekpunt voor volgende stappen.

Met elkaar moeten we de ingewikkelde opgaven die er zijn voor de Alblasserwaard de komende jaren realiseren. Dit doen we wat ons betreft samen; het gebied staat er niet alleen voor. Wij zijn ons ervan bewust dat bij veel agrariërs in de Alblasserwaard het vertrouwen in de overheid broos is, maar door het zetten van concrete stappen en ruimte te bieden aan het gebied om zelf met voorstellen en plannen te komen, hopen we dit vertrouwen te vergroten.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande informatie vragen, opmerkingen of suggesties hebben dan nodigen we u van harte uit om deze met ons te delen.

Hoogachtend,

drs. M. (Meindert) Stolk

drs. J.N. (Jeannette) Baljeu

Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact